

Chrząszcz na liściu, mszyca na kłosie

SZKODNIKI. Mszyce i skrzyplionki – zagrożenie upraw zbożowych w okresie wegetacji

Chrząszcz na liściu, mszyca na kłosie

Liczba szkodników zbóż

rośnie. Wynika to z wysokiego nawożenia mineralnego oraz powszechnego stosowania środków ochrony roślin. Nie bez znaczenia jest także zwiększanie arealu uprawy zbóż, wprowadzanie nowych odmian i zmiany w agrotechnice.

Coraz częściej uprawom zbożowym zagrażają mszyce i skrzyplionki. Ze względu na liczne, często masowe pojawy tych szkodników, znacznie wzrosła ich szkodliwość gospodarcza. Występowanie mszyc i skrzyplionek powyżej progu szkodliwości wymaga interwencji chemicznej w postaci zabiegów ochroniarskich.

Mszyce

Szkodniki te są znane doskonale, gdyż rozmnażają się szybko, a ich populacja zwiększa się znacznie w krótkim czasie. Ich liczebność na zbożach często przekracza próg szkodliwości.

W ochronie roślin zbożowych mszyce mają znaczenie tylko, jeśli żerują na nich w okresie strategicznym dla rozwoju zbóż, czyli zaraz po wykłoszeniu. Duża plastyczność i umiejętność przystosowania się tego szkodnika do zmieniających się warunków środowiska oraz zdolność migracyjna na duże odległości w krótkim czasie, sprawia, że mszyce są poważnym zagrożeniem dla roślin uprawnych.

Na zbożach występuje kilkadziesiąt gatunków mszyc, spośród których znaczenie gospodarcze mają trzy – mszyca czeremchowo-zbożowa, mszyca zbożowa i mszyca różano-trawowa. Mimo, że biologia tych gatunków jest różna, wspólną cechą jest sposób zasiedlania roślin (żerowanie w kłosach) oraz termin masowych pojawów – zaraz po wykłoszeniu się roślin zbożowych.

Decyzja o zabiegu

Nie zwalczane mszyce, przy masowym wystąpieniu mogą być przyczyną strat w plonach zbóż dochodzących nawet do 25%. Dlatego próg ekonomicznej szkodliwości zaczyna się od stwierdzenia obecności 5 mszyc na jednym kłosie

spośród stu losowo wybranych źdźbeł. W tym momencie podejmujemy decyzję o wykonaniu zabiegu ochroniarskiego jednym z insektycydów – patrz tabela. Zabiegi ochroniarskie wykonujemy z chwilą powstania zagrożenia od pełni kłoszenia do początku fazy mleczonej dojrzałości.

Skrzypionki

To drugi szkodnik o znaczeniu gospodarczym powodującym duże straty w plonach zbóż. Przy masowych pojawach, straty mogą dochodzić do tony ziarna z jednego hektara, a mogą być i wyższe.

W zbożach występują dwa gatunki skrzypionek – skrzypionka zbożowa oraz skrzypionka błękitek w populacjach mieszanych (o podobnej biologii i zbliżonej szkodliwości). Chrząszcze skrzypionek żerują na górnej stronie blaszki liściowej zbóż, wygryzając w tkankach podłużne otworki, a larwy wygryzają górną skórę liścia i znajdującą się pod nią tkankę miękiszową, pozostawiając wiązki naczyniowe oraz dolną skórę blaszki liściowej (bielenie liści).

Larwy powodują uszkodzenia roślin o znaczeniu gospodarczym wskutek redukcji powierzchni asymilacyjnej liści o szczególnym znaczeniu plonotwórczym, czyli liścia flagowego i podflagowego. Duże ubytki w zielonej tkance liści (mogą dochodzić nawet do 80% powierzchni) ograniczają czynności fizjologiczne roślin, co odbija się na wielkości uzyskanego plonu.

Próg ekonomicznej szkodliwości w przypadku zbóż jarych to 0,5-1,0 larwy na jedno źdźbło. W przypadku zbóż ozimych wynosi on 1- 1,5 larwy na jedno źdźbło. Jeżeli w czasie lustracji plantacji stwierdzimy taki pojaw szkodnika, należy wykonać oprysk jednym z insektycydów wymienionych w tabeli. Wymienione w niej środki zwalczają obydwa szkodniki.

Straty w plonach powodowane przez mszyce i skrzypionki szkodniki potwierdzają liczne doświadczenia i praktyka rolnicza. Dlatego przy masowym pojawie tych szkodników należy wykonać zabiegi ochroniarskie. Ich koszt nie jest zbyt wysoki, a korzyści znaczne.

Michał Senyk DODR we Wrocławiu

- Plik do pobrania: [Tabela. Niektóre środki do zwalczania mszyc i skrzypionek w zbożach](#) | pdf, 174.55 Kb | Pobierz

- [Udostępnij](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)

Data publikacji
26.08.2022